

XALQARO TURIZMDA TRANSPORT TIZIMINING ROLI

Azizova N. T

Tashqi ishlar faoliyati kafedrası o'qituvchisi

Alimov Shomurod Yuldoshmurodovich

Tashqi ishlar faoliyati magistranti

Annotatsiya: Hozirgi vaqtda transport rivojlanayotgan va yuqori darajada rivojlangan iqtisodiy va ijtimoiy asosga ega bo'lgan davlat iqtisodiyotining muhim tarkibiy qismlaridan biri hisoblanadi. Transport iqtisodiyotning normal ishlashini, ijtimoiy ishlab chiqarish samaradorligini oshirilishini ta'minlaydi, iqtisodiyotning turli tarmoqlari korxonalarining xom ashyo manbalariga nisbatan eng maqbul yondashuvini hisobga olgan holda ishlab chiqarish kuchlarini butun mamlakat bo'ylab oqilona taqsimlash uchun sharoit yaratadi. va mahsulotni iste'mol qilish sohalari, ishlab chiqarishni ixtisoslashuvi va kooperatsiyasi savdo, qishloq xo'jaligi va boshqa sohalarni rivojlantirishga imkon beradi. Transport turizmni rivojlantirishning etakchi omilidir.

Kalit so'zlar: turizm, transport, infratuzilma, transport, rivojlanish, iqtisodiyot.

РОЛЬ ТРАНСПОРТНОЙ СИСТЕМЫ В МЕЖДУНАРОДНОМ ТУРИЗМЕ

Азизова Н. Т

Преподаватель кафедры иностранных дел

Алимов Шомурод Юлдошмуродович

Магистр иностранных дел

Аннотация: Транспорт в настоящее время является одним из важнейших компонентов развивающейся и экономически развитой экономики государства. Транспорт обеспечивает нормальное функционирование экономики, повышает эффективность общественного производства, создает условия для рационального размещения производительных сил по территории страны с учетом наиболее оптимального подхода предприятий разных секторов экономики к сырью. а области потребления продукции, специализация производства и кооперация позволят развивать торговлю, сельское хозяйство и другие области. Транспорт - ведущий фактор в развитии туризма.

Ключевые слова: туризм, транспорт, инфраструктура, транспорт, развитие.

THE ROLE OF THE TRANSPORT SYSTEM IN INTERNATIONAL TOURISM

Azizova N. T

Lecturer at the Department of Foreign Affairs

Alimov Shomurod Yuldoshmurodovich

Master of Foreign Affairs

***Abstract:** Today, transport is one of the most important components of a developing and economically well-developed state economy. Transport ensures the normal functioning of the economy, increases the efficiency of social production, creates conditions for the rational distribution of productive forces throughout the country, taking into account the most optimal approach to the sources of raw materials of enterprises in different sectors of the economy. and the areas of product consumption, specialization and cooperation of production will enable the development of trade, agriculture and other fields. Transport is a leading factor in the development of tourism.*

***Keywords:** tourism, transport, infrastructure, transport, development, economy.*

Bozor sharoitida turistik biznesni rivojlantirish uchun rekreatsiya resurslari, kapital, texnologiyalar, kadrlar mavjud bo'lishi kerak. Iqtisodiyotning boshqa sohalaridan farqli o'laroq, turistik resurslar juda xilma-xil bo'lib, ular tarkibiga tabiiy va antropogen geosistemalar, jismlar va tabiat hodisalari, dam olish faoliyati uchun qulay xususiyatlar va iste'mol qiymatiga ega bo'lgan eksponatlar kiradi. Boshqa narsalar qatori, rekreatsiya resurslarining ajralmas qismi turizm sohasida ishlaydigan yoki dam olish faoliyatini tashkil qilish va ta'minlashda ishtirok etishi mumkin bo'lgan bu albatta odamlardir.

Turizmning ommaviy hodisaga aylanishi uning transport xizmatlari bilan bog'liq bir qator muammolarni keltirib chiqaradi. Bu jamoat transportiga ham, turistik tashkilotlar doirasida ishlaydigan ixtisoslashtirilgan transportga ham tegishli. Umuman olganda, ushbu muammolar quyidagicha qisqartiriladi: mamlakat turistik ehtiyojlariga mos keladigan jamoat turistik transportining moddiy-texnik bazasini

yaratish; transportni tashkillashtirishni takomillashtirish; turistlarga transport xizmati sifatini oshirish. Ushbu muammolarning to'g'ri echimi turistik xizmatlarga ortib borayotgan talablarni qondirish zarurati va turistik faoliyat samaradorligini oshirish muammolarini hal qilish bilan bog'liq.

Ushbu asrning so'nggi o'n yilliklarida turizmni rivojlantirishda erishilgan yuqori ko'rsatkichlar transport sohasidagi ilmiy-texnik taraqqiyot yutuqlari bilan bevosita bog'liqdir. Sayohatning ommaviy hodisaga aylanishi (shu jumladan, sayyohlik maqsadida sayohat) transport tizimidagi deyarli inqilobiy o'zgarishlarga bog'liq. Ushbu o'zgarishlar temir yo'llar va bug' lokomotivi, so'ngra avtomobil va keyinchalik samolyot yaratilishi bilan boshlandi, u endi odamlarning ommaviy harakatlanish vositasiga aylandi.

Turizm va transportning rivojlanishi o'zaro bog'liq va o'zaro shartli jarayondir. Ammo, qoida tariqasida, ilmiy adabiyotlarda "turizm - transport" tizimidagi munosabatlarni o'rganishda transportning turizm rivojlanishidagi omil sifatida o'rni va ahamiyatiga ustunlik beriladi. Bu tabiiy va mantiqiy, chunki turizm nisbatan yangi ijtimoiy-iqtisodiy hodisa bo'lib, transportning tug'ilishi va rivojlanishining natijasi bo'ldi. Agar biz ushbu hodisaning muttasil oshib borayotgan ko'lamini va uning global miqyosdagi iqtisodiy munosabatlar tizimidagi ahamiyatini tobora ortib borayotganligini hisobga oladigan bo'lsak, "turizm - transport" tizimi. Ikkinchi jahon urushidan keyingi yillarda, bu turistik oqim miqyosida, dinamikasida va tarkibida milliy miqyosda va xalqaro miqyosda sezilarli miqdordagi va sifat jihatidan o'zgarishlar yuz berganda, bu rol ayniqsa oshdi. Ushbu o'zgarishlarning ba'zilari bosqichma-bosqich rivojlanib boruvchi jarayonlar va hodisalarning xarakteriga ega bo'lib, turizmning transport rivojiga ta'sirini bevosita belgilab beradi.

Birinchi, xalqaro va alohida mamlakatlar ichida sayyohlik safarlarining o'sish sur'ati yuqori. Agar yaqinda bo'lsa. Dunyoda 25,3 million xorijiy sayyohlik safari amalga oshirildi, bizning vaqtimizda ularning soni 213 milliondan oshdi, ya'ni. 8 baravar oshdi. Evropada xuddi shu davrda sayyohlik sayohatlari soni 16,9 dan 152 milliongacha yoki 9 martaga ko'paygan. Bir qator tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, milliy miqyosda (ichki turizm) turistik sayohatlar sonining o'sish sur'ati ancha yuqori.

Ikkinchidan, turistik sayohatlar turistik bo'lmagan sayohatlarga qaraganda tezroq o'sib bormoqda. Bu, ayniqsa, ichki va xalqaro turizm rivojlangan mamlakatlar uchun to'g'ri keladi. Bunga shuni qo'shimcha qilishimiz mumkinki, deyarli barcha transport turlari bo'yicha sayohatlarning umumiy sonida, shunchaki turistik maqsadga ega bo'lgan sayohatlarning yuqori qismi (va ba'zi hollarda ustunlik qiladi). Shunday qilib, dunyodagi havo qatnovining 45% sayyohlik maqsadida amalga oshiriladi.

Uchinchidan, turistik sayohatlarning umumiy davomiyligida sayohat ulushi doimiy ravishda oshib boradi. Bu odamlarning taassurotlar hajmini oshirishga, nisbatan qisqa vaqt ichida har xil turistik tovarlarni faol ravishda iste'mol qilishga intilishining kuchayishi bilan bog'liq. Ilmiy adabiyotlarda bir qator mualliflar turizmning mustaqil turi - migratsiya, adashish, transport turizmi sifatida ajralib turadilar, bu esa sayyohlik sayohatlarini amalga oshirishda harakat rolining ortib borishini ta'kidlaydi. Shu munosabat bilan biz bitta sayyohning o'rtacha sayohat masofasining doimiy ravishda o'sishini qayd etamiz (2019 yilda sayyohlik uchun chet elga sayohatlarning umumiy soni 1,5 milliard kelganlarni tashkil etdi [5]. m ga). Shuningdek, transportning rivojlanishi bilan bevosita bog'liq bo'lgan turistik xizmatlar va tovarlarni sotishdan olinadigan daromadlarning doimiy ravishda o'sib borishini ta'kidlaylik. Transport turlarini turlari va turlari bo'yicha quyidagilarga bo'lish mumkin: a) quruqlik transporti:

insonning mushak kuchi yordamida harakatlanish va transport (yurish, chang'i, velosiped, rikshalar);

hayvonlar yordamida (paket, qoralama, egar ostida);

mexanik vositalar:

avtomobil transporti (g'ildirakli, shnur, tirtil va boshqalar);

temir yo'l transporti - temir yo'llar, metro, tramvaylar, funikulyarlar, teleferiklar;

hovercraft vositalari;

b) havo transporti:

havo sharlari va dirijabllar, planerlar va planyorlar, parashyutlar;

vertolyotlar;

kichik samolyotlar, dengiz samolyotlari, keng korpusli samolyotlar, ovozdan tezroq bo'lgan samolyotlar;

kosmik kemasi;

v) suv, daryo va dengiz transporti transporti:

sallar va eshkakli qayiqlar;

suzib yuruvchi kemalar;

kuch bilan boshqariladigan qayiqlar va kichik o'lchamdagi kemalar;

daryo va dengiz kemalari;

hovercraft;

dengiz osti kemalari.

Sayohat joyining uzoqligi muhim ahamiyatga ega. Masalan, Rossiyada 11 ming km uzunlikdagi keng hududlar mavjud. va Moskvadan Vladivostokgacha poezdda sayohat qilish mumkin bo'lsa-da (taxminan etti kun), barcha sayohatchilar, temir yo'l turlarini hisobga olmaganda, havo transportini tanlaydilar. Harakat turini tanlash uchun teng imkoniyatlar mavjud bo'lganda, harakat rejimini tanlash samaradorligi juda boshqacha. Muhimi, harakat tezligi va sayohat manziliga etib boradigan vaqt bir xil emas.

Adabiyotlar:

1. UNWTO Tourism Highlights, 2018 Edition. URL: <https://www.e-unwto.org/doi/pdf/10.18111/9789284419876>

2.China to promote multimodal transportation development. URL: http://www.china.org.cn/business/2018-12/13/content_40087872.htm

3.China to add high-speed train service. URL: http://www.china.org.cn/business/2019-03/22/content_40488006.htm

4.Экономика туризма : учебник / М.А. Морозов, Н.С. Морозова, Г.А. Карпова, Л.В. Хорева. – М.: Федеральное агентство по туризму, 2014.